

Чепеляк К. В., слухач магістратури
2-го курсу факультету соціально-
психологічної освіти та управління
Науковий керівник – Верхоглядова Н. І.,
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАГРОЗ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

На сучасному етапі розвитку суспільства в умовах глобалізації та суттєвих перешкод на шляху досягнення стабільності і рівноваги основоположним є економічна безпека, яка посідає центральне місце у структурі національної безпеки України. Аналіз останніх подій нашої держави демонструє значне зниження економічної безпеки як соціально-економічної системи на мезорівні та на макрорівні. На сьогодні виявлення головних ризиків та загроз безпеці економіки є вкрай актуальним для забезпечення умов стабільності та незалежності нашої країни.

Ця тема не нова: до неї неодноразово звертались як зарубіжні, так і вітчизняні вчені, які здебільшого зосереджували увагу на протидії загрозам економічній безпеці держави, серед яких можна виділити: А. Гальчинського, О. Барановського, О. Білоуса, Т. Васильціва, Г. Дарнопиха, Г. Андрощука, С. Мочерного, С. Довбня, І. Лазарева, Т. Момота, А. Гриценко, О. Новікова, В. Франчука, Є Панченка та інших. Проте, незважаючи на велику кількість наукових доробок за цією проблематикою, необхідним вбачається по-новому оцінити впливові загрози та заходи протидії в цьому контексті.

Варто почати з того, що економічна безпека держави є невід'ємною складовою національної безпеки, що забезпечує сталий розвиток суспільства та запобігає загрозі національним інтересам. Економічна безпека здатна забезпечити економічний розвиток, реалізацію дієвої соціальної політики, зростання національної конкурентоспроможності, вчасно виявити загрози економічним інтересам держави і суспільству в цілому.

Аналізуючи виклики глобалізації, маючи на меті ефективно забезпечення економічної безпеки держави, необхідним є окреслити сукупність загроз економічній безпеці. В цьому контексті загрози економічній безпеці держави можна розглядати як події та явища, які загрожують нормальному функціонуванню економічної та політичної системи. Зокрема, вчені поділяють такі загрози на зовнішні та внутрішні.

До внутрішніх загроз економічній безпеці України треба віднести: низький технологічний рівень більшості галузей, високі витрати виробництва, низьку якість продукції і, як наслідок, низьку конкурентоспроможність національної економіки; втрату значної частини

науково-технічного потенціалу, позицій на важливих напрямках науково-технічного прогресу; деформовану структуру виробництва; зруйнування системи відтворення виробничого потенціалу; неефективність державного управління соціально-економічними процесами та інші.

До головних зовнішніх загроз належать: імпортна залежність України з багатьох видів продукції, включно із стратегічними товарами, енергоносіями, комплектуючими виробами для машинобудування, продовольчими товарами; нераціональна структура експорту; перебування в зародковому стані фінансової, організаційної та інформаційної інфраструктури підтримки конкурентоспроможності українського експорту; некерований відтік за кордон інтелектуальних і трудових ресурсів; недостатній експортний та валютний контроль і недосконалість митної політики; слабка розвиненість транспортної інфраструктури зовнішньоекономічних відносин [1, с. 69].

Також варто зазначити, що основними загрозами, безпосередньо макроекономічній безпеці, на сучасному етапі є:

- низькі темпи подолання деформації в економіці;
- нестабільність економічного зростання;
- недостатні темпи збільшення внутрішнього ринку;
- значна тінізація економіки;
- абсолютна залежність національної економіки від конкуренції зовнішніх ринків.

В. Сенчагов вважає, що внутрішні загрози економічній безпеці викликані нездатністю економіки до самозбереження та саморозвитку, слабкістю інноваційного початку в розвитку, неефективністю системи державного регулювання економіки. Зовнішні загрози відображають поточний стан світової економіки і можуть підірвати основи її розвитку [5].

Підсумовуючи вищенаведене, варто вказати, що економічна безпека України вбирає в себе широкий спектр взаємопов'язаних елементів, а також самостійних систем. Саме тому загрози, які постають перед економічною безпекою, варто розглядати в контексті усіх складових елементів останньої.

На сьогодні наша держава подолала важкий період перехідної економіки, але це не означає, що в Україні наявна надійна та ефективна система забезпечення національної економічної безпеки. Тому необхідним є розробити та затвердити національну стратегію економічної безпеки України, що визначатиме провідні напрями реалізації політики держави у цьому аспекті та значно знизить загрози, які постають перед останньою.

Бібліографічні посилання

1. Варналій З. С., Мельник П. В., Тарангул Л. Л. Економічна безпека : навч. посіб. / за ред. З. С. Варналія. Київ : Знання, 2009. 647 с.
2. Сенчагов В. Стратегические цели и механизм обеспечения экономической безопасности. *Проблемы теории и практики управления*. 2009. № 3. С. 18–23.
3. Акімова Л. М. Сутнісна характеристика основних загроз в економічній безпеці держави. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2016. № 10. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1247>